

בבית המשפט העליון

ע"פ 8508/18

לפני: כבוד השופט א' שטיין

המערער: מרעי עבד אלרחמן

נגד

המשיב: מדינת ישראל

בקשה לעיכוב ביצוע פסק הדין של בית המשפט המחוזי
נצרת בת"פ 16-10-37717 מיום 29.11.2018 שניתן על-ידי
השופט ח' סבאג

בשם המערער: עו"ד מארון אבו נסאר

בשם המשיבה: עו"ד ארוז בן ארויה

החלטה

1. לפניי בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר אשר הושת על המבקש על ידי בית המשפט המחוזי נצרת (כב' השופט ח' סבאג) בת"פ 16-10-37717 ביום 29.11.2018, וזאת עד להכרעה בערעור על חומרת העונש שהלה הגיש לבית משפט זה. במעמד גזר הדין, עיכב בית משפט קמא את תחילת ריצוי עונש המאסר עד ליום 6.12.2018, והאריך את תוקפם של תנאי השחרור המגבילים, בהם שהה המבקש, עד להתייצבותו לריצוי מאסרו. תנאים אלה כוללים: מעצר בית בפיקוח שני ערבים צמודים תוך יציאה לעבודה ולטיפול שבועי; ערבון בסך של 7,500 ₪ וסך ערבון נוסף של 5,000 ₪; התחייבות עצמית להבטחת תנאי השחרור על סך של 50,000 ₪; ערבות מצד ערבי השחרור בסך של 7,500 ₪ כ"א; וכן הפקדת דרכונו. כמו כן, הטיל בית המשפט על המבקש צו עיכוב יציאה מן הארץ עד להתייצבותו לתחילת ריצוי מאסרו. לאחר שהגיעה הבקשה דנן לידיי, הוריתי על הארכת עיכוב ביצוע גזר הדין עד למתן החלטה אחרת.

2. המבקש הורשע על-פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות כדלקמן: סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, עבירה לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, עבירה לפי סעיף 275 לחוק העונשין; נהיגה ללא רישיון, עבירה לפי סעיף 10(א) בצירוף סעיף 62(1) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: פקודת התעבורה); נהיגה ללא פוליסת ביטוח בת תוקף, עבירה לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970; נהיגה נגד כיוון התנועה בכביש חד סטרי, עבירה לפי תקנה 37 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: תקנות התעבורה) בצירוף סעיפים 62 ו-68 לפקודת התעבורה; וכן שימוש ודיבור אסורים בטלפון נייד בזמן נהיגה, עבירה לפי תקנה 28(ב) לתקנות התעבורה בצירוף סעיפים 62 ו-68 לפקודת התעבורה.

3. מהמתואר בעובדות כתב האישום המתוקן עולה כי ביום 16.10.2016, בסביבות השעה 17:00, המבקש נהג ברכב מסוג פז'ו מ.ר. 18-231-36 ללא רישיון נהיגה ופוליסת ביטוח בני תוקף. בהגיעו סמוך לבית הספר "יגאל אלון" בעיר נצרת עילית שוחח המבקש במכשיר הטלפון הנייד שלו, ללא דיבורית, באחזו את המכשיר צמוד לאוזנו. שני שוטרים אשר שהו בסמוך למקום האירוע בתוך ניידת משטרה ושהיו לבושים במדי שוטר, הבחינו במבקש משוחח במכשיר הטלפון שבידו וסימנו לו לעצור את רכבו בצד הדרך. המבקש התעלם מהוראות השוטרים, סטה ממסלול נסיעתו במהירות וכמעט פגע בשוטר אשר קרא לו לעצור. לאחר שהשוטר נמלט אל עבר המדרכה, מעד ונפל ארצה, סטה המבקש בשנית אל עבר הכביש ונמלט מהמקום במהירות. השוטרים דלקו אחר רכבו של המבקש כאשר אורותיה הכחולים של הניידת מהבהבים, הסירנה פועלת והם קוראים למבקש בכרוז לעצור בצד הדרך. במהלך ההימלטות, הקיף המבקש כיכרות בניגוד לכיוון התנועה, עקף כלי רכב שנסעו לידו בצורה מסוכנת, גרם לנהגיהם לסטות מנתיבם על מנת לא להיפגע, זגזג עם רכבו לימין ולשמאל וכן סיכן הולכי רגל וכלי רכב שעברו במקום. משיצא המבקש את האזור העירוני הצפוף, הגביר את מהירות רכבו אף יותר ומנע מהניידת לעקוף את רכבו, תוך שהוא חוסם את דרכה ומסמן לעבר השוטרים תנועות מגוונות. עם כניסת המבקש לכפר ריינה, חדלו השוטרים מן המרדף נוכח הסכנה שבניהול המרדף באזור מגורים צפוף.

4. בית משפט קמא קבע בגזר הדין כי התנהגות המבקש מעידה על זלזול בוטה בחוק ובגורמי האכיפה וזלזול בוטה בערכים המוגנים של שמירה על חיי המשתמשים בדרך, כדוגמת השוטרים שדלקו אחריו ויתר המשתמשים בכביש. כמו כן, ציין כי בתי המשפט השונים קבעו כי יש לנקוט במדיניות ענישה מחמירה במבצעי עבירות תעבורה. לפיכך, קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם בעניינו של המבקש נע בין 20 ועד 50 חודשי מאסר בפועל וכן בין 24 ועד 60 חודשי פסילה בפועל מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה.

5. בית המשפט נתן דעתו לחומרת העבירות בהן הורשע המבקש, אשר מצדיקות ענישה הולמת, בין היתר, לנוכח ריבויין. לזכותו של המבקש זקף בית המשפט מספר נסיבות מקלות ובהן: שהייתו של המבקש במעצר במשך שלושה חודשים; נסיבות חיים מורכבות; עובדת היותו של המבקש נעדר עבר פלילי; הודאתו באשמה שחסכה שמיעת עדים רבים וזמן שיפוטי יקר; לקיחת אחריות לעבירות שעבר; לקיחת חלק בהליך טיפולי בשירות המבחן; וכן תסקיר שירות המבחן, לפיו הומלץ על הטלת צו מבחן למשך שנה לצד הטלת מאסר בעבודות שירות לשם המשך המסלול הטיפולי לו הוא זקוק.

6. העובדות שבית משפט קמא זקף לחובת המבקש כללו (בין היתר) את ההאשמה שהמבקש ניסה לדרוס את אחד השוטרים (ראו עמוד 103, שורה 8 לפרוטוקול קמא). האשמה זו הופיעה בכתב האישום המקורי לצד פרט האישום אשר ייחס למבקש ניסיון לגרימת חבלה בכוונה מחמירה, עבירה לפי סעיף 329 לחוק העונשין. האשמה כאמור הוסרה מכתב האישום המתוקן בו הודה המבקש במסגרת הסדר טיעון, אולם בסעיף 4 לכתב אישום זה צויין כי המבקש ניסה לדרוס שוטר.

7. לאחר ששקל את כלל השיקולים, החליט בית משפט קמא למקם את עונשו של המבקש בשליש התחתון של מתחם העונש ההולם, אשר נקבע על ידו כאמור לעיל, ולבסוף השית על המבקש את העונשים הבאים: 27 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו (מיום 16.10.2016 עד ליום 11.1.2017); 10 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר על עבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה וכן על עבירה של נהיגה בזמן פסילה וכן כל עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף מעל לשלוש שנים; וכן 36 חודשי פסילה בפועל מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה.

8. המבקש ערער על פסק דינו של בית משפט קמא, שלדבריו הטיל עליו עונש חמור מדי. בד-בבד, הגיש המבקש את בקשתו הנוכחית.

טענות המבקש

9. המבקש טוען כי סיכויי ערעורו טובים לנוכח הטעמים כדלקמן: תסקיר שירות המבחן בעניינו אשר מצביע על תחזית שיקום אופטימית וקובע כי כניסת המבקש למאסר תפגע בהליך השיקומי, הכולל גמילה מאלכוהול, שהמבקש נמצא בעיצומו; השינוי המשמעותי שחולל בחייו לרבות נישואיו, הולדת בתו הראשונה, והריון נוסף אשר אשתו נמצאת במהלכו; טיפול באביו החולה באלצהיימר; העובדה שבית משפט קמא לא נתן משקל נאות לעובדה שהמעשים בגינם המבקש הורשע היו אימפולסיביים, אשר בוצעו ללא תכנון מוקדם וללא כוונה לפגוע בשוטרים; וכן העדר נזק לשוטרים.

10. במהלך הדיון בפניי, עלה העניין של תיקון כתב האישום. כפי שכבר ציינתי, כתב האישום המקורי ייחס למבקש ניסיון לגרימת חבלה בכוונה מחמירה, עבירה לפי סעיף 329 לחוק העונשין. פרט אישום זה בוסס על הטענה כי המבקש ניסה לדרוס את אחד השוטרים. טענה זו הושארה בכתב האישום המתוקן בו הודה המבקש במסגרת הסדר טיעון, אך כתב אישום זה נמנע מלהאשימו בניסיון לגרימת חבלה בכוונה מחמירה או בעבירה אחרת שניתן היה לייחס לו בגין הניסיון לדרוס את השוטר. קיים אפוא חשש שהניסיון לדרוס שוטר הושאר בכתב האישום המתוקן מחמת שגגה ובהיסח הדעת; ואם כך הוא הדבר, הרי שבית משפט קמא צריך היה להתעלם מהאשמה זו בבואו לגזור את דינו של המבקש ולא לראות בה נסיבה מחמירה.

11. כמו כן טוען המבקש כי במסגרת ההליך שהתנהל נגדו בבית משפט קמא לא הוגשה בקשה מטעם המשיבה למעצרו עד תום ההליכים וכי מאז ששוחרר בתנאים מגבילים הוא לא הפר את תנאי המעצר ולא עבר כל עבירה. המבקש מוסיף וטוען בהקשר זה כי איננו מסוכן לציבור, כי מעידתו היתה חד-פעמית, וכי ניתן לבטוח בו כי יתייצב לרצות את עונש המאסר שהושת עליו אם בית משפט זה ידחה את ערעורו.

טענות המשיבה

12. המשיבה טוענת כי נסיבות העבירות שבוצעו על ידי המבקש מעידות על היותו מסוכן לציבור; כי בית משפט קמא הטיל עליו עונש ראוי ומאוזן, ואף קל יחסית; וכי בשל כל אלה – ובהתחשב בנימוקים המפורטים והמשכנעים שנתן בית משפט קמא

בגזר הדין – סיכויי הערעור דנן אינם גבוהים (אם לא זניחים). עוד טוענת המשיבה, כי המבקש הודה בניסיון של דריסת שוטר וכי מותר היה על כן לבית משפט קמא לזקוף עובדה זו לחובתו חרף הסרתו של פרט האישום לפי סעיף 329 לחוק העונשין מכתב האישום המתוקן. המשיבה מוסיפה וטוענת בהקשר זה, כי המבקש היה מיוצג על ידי סניגור במהלכו של הסדר הטיעון שבמסגרתו הוא הודה בעובדות שנטענו נגדו בכתב האישום המתוקן, כולל הניסיון האמור לדרוס שוטר. לסיכום, טוענת המשיבה כי ניתן להבטיח את יומו של המבקש בערעורו על ידי קביעת הדיון במועד מוקדם ועל כן אין סיבה לעכב את עונש המאסר שהושת עליו.

דיון והכרעה

13. לאחר שעיינתי בחומר שהוגש בפניי ושקלתי את טענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי ערעורו של המבקש איננו ערעור סרק וכי בפיו שתי טענות בנוגע לעונשו אשר ראויות להישמע ולהיבדק. האחת, נוגעת לניסיון של דריסת שוטר שכאמור יוחס לו בכתב האישום המתוקן בתור נסיבת רקע, לאחר שההאשמה הפורמלית בעבירה זו הוסרה מכתב האישום המקורי במסגרת הסדר הטיעון. אם אכן מדובר בנסיבת רקע מוסכמת שהמבקש הודה בקיומה ביודעין ולא בהיסח הדעת, טוב עשה בית משפט קמא בהחליטו לקחתה בחשבון בגזר הדין כנסיבה מחמירה. מאידך, אם מדובר בטענה שהושארה בכתב האישום המתוקן בהיסח הדעת, הרי שבמקרה זה יהא מקום לבחון מחדש את שיקול דעתו של בית משפט קמא שקבע את מאסרו של המבקש בהתחשב בניסיונו לדרוס שוטר. לטענת המשיבה, אין מדובר בהיסח הדעת, וייתכן שהצדק עמה. ברם, את העניין הזה ראוי לבדוק בגדרי הערעור מאחר שהוא עשוי לעורר את התהייה הבאה: כיצד ייתכן שמעשה פלילי חמור – אשר מהווה, במקרה הטוב, ניסיון לגרימת חבלה בכוונה מחמירה ובמקרה הרע, ניסיון לרצח – משמש אך ורק נסיבת רקע לעבירות שחומרתן פחותה בהרבה?

14. טענת ערעור אחרת שמעלה המבקש קשורה להחלטת בית משפט קמא שלא לתת סיכוי לתכנית השיקום עליה הומלץ על ידי שירות המבחן. כחלק מתכנית זו, המליץ שירות המבחן להימנע מהשמת המבקש מאחורי סורג ובריח ולהטיל עליו (בין היתר) עונש מאסר אשר יבוצע במסגרת עבודות שירות. נזכור בהקשר זה כי המבקש לא היה עצור במהלך משפטו וכי מדובר בהסתבכותו הראשונה בפלילים. המבקש מפרנס אישה ובת, מטפל באביו הנזקק לעזרתו, ובקרוב ייוולד לו ילד שני, שגם הוא יהא סמוך על שולחנו.

15. לנוכח האמור לעיל ולאור אמות המידה אשר נקבעו בע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241 (2000), הנני סבור כי מן הדין לעכב את ביצועו של עונש המאסר שהושת על המבקש כדי להבטיח את יומו בערעורו בפני בית משפט זה.

16. אני מעכב אפוא את ביצוע עונש המאסר שהושת על המבקש על ידי בית משפט קמא. עיכוב הביצוע יהא בתנאי השחרור בהם שוהה המבקש כעת מכוח החלטת בית משפט קמא מיום 29.11.2018, לרבות תנאי השחרור אשר נקבעו על ידי בית משפט קמא קודם-לכן, כאמור באותה החלטה, ואשר פורטו על ידי בפסקה 1 דלעיל. בנוסף לתנאים אלו, יפקיד המבקש, להבטחת התייצבותו לדיון בערעור ולריצוי עונש המאסר, דמי ערבון בסך של 12,500 ₪ וכן התחייבות עצמית וערבות צד ג' על סך כולל של 50,000 ₪. הפקדות כאמור תבוצענה עד ליום 23.12.2018, שעה 12:00, שאם לא כן יתבטל עיכוב הביצוע מאליו והמבקש יתייצב לריצוי מאסרו ביום 24.12.2018, עד לשעה 12:00, במקום ובתנאים אשר נקבעו בגזר הדין של בית משפט קמא.

ניתנה היום, כ"ט בכסלו התשע"ט (7.12.2018).

ש ו פ ט